

Zeventien en al mama...

Doodsbang was Sarah toen ze thuis moest vertellen dat ze een baby verwachtte. Toen haar moeder het hoorde, sloeg de schrik haar om het hart. Nu, twee jaar later, vertellen dochter Sarah én moeder Ria hun verhaal.

HET VERHAAL VAN SARAH

Sarah was zeventien toen ze in het plaatselijke zwembad een oudere jongen ontmoette, met wie ze een relatie begon. Ze waren iets langer dan een halfjaar samen toen zij zwanger raakte van hem. Enkele maanden later werd hun dochter geboren. Fyona is inmiddels opgegroeid tot een schattige peuter van anderhalf.

“Mijn vriend en ik waren blij, maar hoe zouden mijn ouders reageren?”

Sarah: “Ik heb mijn vriend leren kennen in het zwembad. Hij was daar met een groep kameraden, ik met een paar vriendinnen. De jongens begonnen ons uit te dagen. Je kent dat wel: dingen roepen, met een balletje in onze richting gooien. Ik raakte met een van hen aan de praat. Het klikte en we begonnen een relatie. De eerste maanden ging alles goed, maar toen werd het moeilijker. We gingen een paar keer uit elkaar, zochten elkaar toch steeds weer op... Mijn ouders hadden het moeilijk met de situatie. Die jongen was vierentwintig, ik zeventien. Daar kwam dan nog bij dat hij een woelig verleden achter de rug had. Zijn ouders waren gescheiden, hij woonde allang

alleen. Na een tijd werd me ook duidelijk dat hij financiële problemen had, maar ik was zeventien... Ik had er op dat moment echt geen besef van wat dat inhield. Op een gegeven moment vermoedde ik dat ik zwanger was. Ik had buikpijn en mijn maandstonden bleven uit. Het toeval wil dat ik in die periode niet meer met die jongen samen was. Ik heb hem toen een sms'je gestuurd. We spraken af en deden een zwangerschapstest. Ik was zwanger! Mijn vriend reageerde redelijk goed. Hij pakte me vast en wenste me proficiat. We zouden samen blijven en ons best doen om iets van onze relatie te maken. Ik had daar een dubbel gevoel bij: ik was blij, maar ook bang voor de reactie van mijn omgeving.”

“Aan abortus heb ik zelfs nooit gedacht”

“Ik durfde het nieuws thuis niet te vertellen. Een week lang aarzelde ik, wachtte wanhopig het juiste moment af. Uiteindelijk vertelde ik het. Op een avond was dat, in de woonkamer. Mijn vriend was erbij toen ik het zei. Eerst waren mijn ouders heel kwaad. Na een tijdje kalmeerden ze wat. Al bij al namen ze het nog goed op. Ze hebben met ons gepraat, vroegen wat ik ermee wilde doen, of ik het kindje wilde houden of niet. Daar was weinig discussie over: ik zou het hoe dan ook houden! Nooit heb ik een abortus overwogen. Alhoewel ik

pas zeventien was, had ik het gevoel klaar te zijn voor het moederschap. De reacties op mijn zwangerschap waren eigenlijk over het algemeen nogal positief. Op school had ik eerst mijn beste vriendin ingelicht, en daarna mijn klaslerares. Ik wist dat ik haar kon vertrouwen. Uiteindelijk heeft zij de rest mijn klas op de hoogte gebracht. De reacties van onbekenden op straat deden wel pijn. Je hoorde ze denken: zo jong nog en al zwanger, of: een kind met een kind, dat kan toch niet.

Toen de weeën begonnen, klopte mijn hart in mijn keel. En tijdens de bevalling was ik helemaal de kluts kwijt. Ik was blij dat mama er was. Mijn vriend was er ook wel bij, maar uiteindelijk was het mama die me het meest gesteund had tijdens mijn zwangerschap. Het was een zware bevalling. Iedereen zei iets anders, gaf me tegenstrijdige raad. Daar heb ik het moeilijk mee gehad. Alles samen heeft het achttien uur geduurd voor de baby er was. Ik dacht op een bepaald moment dat ik doodging. De geboorte zelf was heel vreemd. Het moment dat ik Fyona op de wereld zette... Je kunt daar met je verstand niet bij. Het was een heel mooi kindje. Ik was gelukkig, en tegelijkertijd ook enorm onzeker. Nu zou het allemaal gaan beginnen, wist ik, alhoewel ik absoluut nog niet kon inschatten wat mij allemaal te wachten stond.”

“Het werd me allemaal te veel: het huishouden, de baby, de school”

“De eerste maand sliep Fyona 's nachts niet. Dat was een heel zware periode. Mijn leven was compleet veranderd en ik kon het haast niet aan. Met zo'n kindje moet je constant bezig zijn en daar had ik vooraf nooit bij stilgestaan. Als je zwanger bent, denk je te weten wat het is om moeder te worden.

Vergeet het maar! Pas als je het echt bent, besef je dat het veel zwaarder is dan je ooit had gedacht. Met Fyona's komst is het ook fout beginnen te gaan tussen mijn vriend en mij. Maar hij was en bleef mijn god. Ik deed alles voor hem, wilde onze relatie tot elke prijs redden. Na een tijdje - Fyona was drie maanden oud - ben ik bij mijn ouders weggegaan en bij mijn vriend ingetrokken. Op zich was dat misschien een vreemde beslissing, maar ik was bang dat Fyona mijn ma en pa op den duur als haar ouders zou gaan zien, en daar had ik het moeilijk mee. Soms leek het alsof ze niet graag bij mij was. En dat kon niet: Fyona was van mij,

wilde ik weer terug. Mijn vriend stelde onze relatie zo mooi voor. Liefde is blind, zeggen ze. Ik was zo naïef, dacht altijd dat het vanzelf wel goed zou komen. In plaats daarvan ging het met onze relatie hard achteruit. Nog nooit had ik langer dan drie maanden met dezelfde jongen verkering gehad. Eigenlijk had ik nog nooit iets meegemaakt, en nu kwam alles tegelijk op me af: ik werd zwanger, raakte vriendinnen kwijt, kreeg een kind, ging van school af, was compleet blut, zag deurwaarders opduiken... En toen begon mijn vriend mij ook nog te slaan. Sinds een maand ben ik weer thuis, bij mijn ouders. Ik heb definitief met hem gebroken. Het is nu aan de rechter om uitspraak

wonen met haar, maar niet te ver van mama en papa. Ik ben op zoek naar werk, wil sparen voor alles wat er nog gaat komen. Fyona verdient een mooie toekomst. Ik zie haar openbloeien, en dat doet me goed. Ik ben heel blij dat zij er is. En ik ben trots op haar. In dat opzicht heb ik geen spijt van alles wat er gebeurd is. Ik voel dat ik zelf heel erg veranderd ben door de gebeurtenissen. Contacten met mensen van mijn leeftijd verlopen soms moeizaam. Zij zijn met heel andere dingen bezig dan ik: ze gaan uit en maken plezier. Maar als jonge moeder kun je niet zomaar uitgaan. Mijn vrije tijd is weg. Er zijn zoveel dingen die ik moet laten. Zomaar eens bij

“Eigenlijk had ik nog nooit iets meegemaakt, en nu kwam alles tegelijk op me af: ik was zwanger, raakte vriendinnen kwijt, ging van school af en was compleet blut...”

niemand mocht haar van mij afpakken! Maar toen ik bij mijn vriend ingetrokken was, kreeg ik het nog zwaarder. Het hele huishouden kwam op mijn schouders terecht. Hij vond het vanzelfsprekend dat ik overal voor zorgde. En ondertussen moest ik ook nog naar school. Een hopeloze combinatie. Uiteindelijk heb ik mijn studie opgegeven, in mijn laatste jaar. Omdat ik het niet meer kon opbrengen... Gelukkig zijn mijn ouders me altijd blijven steunen, ook al heb ik het hen niet makkelijk gemaakt. Vooral omdat ik niet wist wat ik wilde: na een paar weken bij mijn vriend, ging ik weer bij mijn ouders wonen. En als ik daar goed en wel geïnstalleerd was,

te doen over de vraag of hij Fyona nog mag zien en onder welke voorwaarden. Van mij mag het, maar onder toezicht. Ik vind het zo jammer dat het zo moet gaan, maar ik vertrouw hem gewoon niet meer. Hij heeft me te veel pijn gedaan.”

“Uitgaan, plezier maken... ik mis het wel”

“Mijn ouders vangen me heel goed op. Ik krijg veel hulp van hen: ze springen in als ik het niet meer aankan. Als Fyona wat groter wordt, zou ik graag ergens anders gaan

een vriendin gaan slapen, bijvoorbeeld, dat kan niet meer. Ik zit trouwens voortdurend met Fyona in mijn hoofd. Ik moet mijn best doen voor haar. Mijn vriendinnen zeggen soms dat ze ook moeder willen worden. Ze zien mij dan bezig met Fyona, maar ze beseffen niet wat er nog allemaal bij komt kijken. Zij zien niet dat een kindje opgevoed moet worden, dat het constant verzorging nodig heeft. Zij maken haar huilbuien niet mee, nu de eerste tandjes komen. Zij zien alleen de romantische kant. Ik kan mensen van mijn leeftijd maar één raad geven: wacht met het krijgen van kinderen! Het is niet zo mooi als in de verhaaltjes.”

Je tienerdochter zwanger... Het zet ook jouw wereld op z'n kop

HET VERHAAL VAN RIA, SARAH'S MOEDER

Ria was twintig toen Sarah werd geboren. Nu is ze veertig en heeft ze vier kinderen: Sarah (19), Kevin (15), Laura (12) en Lisa (7). Dat haar dochter zwanger werd toen ze zeventien was, schokte haar. Zij kijkt op de voorbije jaren terug met gemengde gevoelens.

✦ "En we hadden haar nog zó gewaarschuwd"

Ria: "Ik ben zelf op jonge leeftijd mama geworden, maar dat was toch heel anders dan bij Sarah. Ik was getrouwd, mijn man had werk. Bovendien kenden wij elkaar al drieëneenhalf jaar. Toen Sarah kwam vertellen dat ze die jongen had leren kennen, was ik niet bepaald blij. Hij was zoveel ouder... Ik had niet het gevoel dat het klikte tussen ons. Af en toe praatten we wel eens met hem,

Toen begon ze te huilen. 'Zeg het maar', zei ik, 'niet bang zijn.' Ze kon het niet. Uiteindelijk was het haar vriend die vertelde dat ze zwanger was. Ik ben naar boven gespurt, naar mijn man. Ik was zo geschrokken... Mijn man is mee naar beneden gekomen. Hij was heel kwaad. Sarah liep naar buiten, wij renden achter haar aan. Wat een toestand! Na een tijdje zijn we allemaal gekalmeerd en hebben we de situatie besproken. Ik was eigenlijk vooral ongerust. Hoe was dat nu mogelijk? We hadden haar nog zo gewaarschuwd. Ze was nog zo jong..."

✦ "Wat er dan als moeder door je heen gaat als je je kind daar zo ziet liggen"

"De keuze van wat er met het kind moest gebeuren hebben we aan haar overgelaten. Het was háár leven, háár kind. Ik vond niet dat ik het recht had daar uitspraken over te doen. De mensen uit onze omgeving reagerden heel verschillend op het nieuws van Sarah's zwangerschap. Sommigen

genomen, papieren in orde gemaakt, babyspullen gekocht... Ook zijn we met Sarah naar het ziekenhuis gegaan om haar te laten onderzoeken. Kortom, wij hebben praktisch alles voor hen geregeld. Sarah was veel te jong. Haar jeugd was voorbij. Dat voelde ik zo aan. Tijdens de bevalling ben ik bij haar gebleven. Waarschijnlijk heeft ze toen meer aan mij gehad dan aan haar vriend. Wat er dan als moeder door je heengaat als je je kind daar zo ziet liggen... Mijn bevallingen zijn altijd heel snel gegaan, maar bij haar bleef het maar duren. Ik wist wat zij doormaakte. Als moeder voel je dat. Ik wilde Sarah tegen alle pijn beschermen, en tegelijk wist ik dat ik haar ook moest loslaten, dat ze haar eigen weg moest gaan. Ze moest erdoor. Dat kind moest eruit. En toen werd Fyona geboren. Op het moment zelf voelde ik alleen maar blijdschap. Blijdschap dat mijn kleindochter gezond was. Sarah en haar vriend zijn de weken daarna bij ons ingetrokken, maar dat ging gewoon niet. Sarah was uitgeput door de bevalling, de relatie met haar vriend was problematisch, en dan de zorg voor Fyona nog... Zij kon het niet aan."

"Tijdens de bevalling wist ik wat Sarah doormaakte. Als moeder voel je dat. Ik wilde haar beschermen, en tegelijk wist ik dat ze hier zelf doorheen moest"

maar het leek alsof hij zich voor ons afschermd. Wij hadden heel weinig contact met hem. Maar ja: je dochter is verliefd. Als ouder sta je dan machteloos. In die tijd was Sarah heel rebels, heel opstandig. Ze was vaak het huis uit, we wisten nooit wat ze uitspookte. Dat maakte het er niet bepaald makkelijker op. Op een avond zaten Sarah, haar vriend en ik hier in de zetel. Mijn man was boven. 'Mama,' zei Sarah, 'ik moet je iets vertellen.'

zeiden zonder omwegen dat ze haar abortus zouden laten plegen. Anderen vonden het knap dat ze het kindje wilde houden. Sarah's vriend was niet klaar voor de situatie. Hij kon zijn verantwoordelijkheid niet opnemen. Stilaan kwamen we meer over hem te weten, dat hij dronk en dat hij schulden had. Op een gegeven moment namen wij contact op met zijn familie, maar die wilde niets met ons te maken hebben. Uiteindelijk hebben wij het heft in handen

✦ "Ik zocht de schuld bij mezelf. Wat had ik fout gedaan?"

"In de ogen van Sarah's vriend waren wij slecht. Wij konden niets goed doen. Misschien hebben we ons inderdaad te veel met Sarah bemoeid, maar wij deden dat voor haar bestwil. Ze is en blijft ons kind.

Ik zal haar nooit laten vallen, wat er ook gebeurt. En dat is moeilijk genoeg geweest. Op een gegeven moment zijn ze met z'n tweeën verhuisd. Ze gingen in de buurt van zijn familie wonen. Hij wilde Sarah zo ver mogelijk van ons weg houden, daar deed hij het voor. Dat was duidelijk. Als het nu een gewone jongen was geweest, was het waarschijnlijk allemaal anders gelopen. Ik ben ook jong moeder

maar met hen. En iedere keer als Sarah het niet meer aankon, kwam zij weer bij ons thuis wonen. Dan bestookte haar vriend haar voortdurend met allerlei e-mails en sms'jes. Langer dan een week ging het hier niet goed, dan begon zij zich weer af te reageren op ons. En telkens opnieuw keerde zij dan weer naar hem terug. Dat was heel frustrerend en het deed me steeds ontzettend veel pijn."

niets aan de situatie doen. Beter eentje erbij dan eentje kwijt, heb ik altijd gezegd. En dat vind ik nu nog. Ik merk dat ik de neiging heb om Fyona meer te beschermen dan mijn eigen kinderen. Voor haar ben ik veel toleranter, aan haar geef ik sneller iets toe. Ik behandel Fyona eigenlijk als een nakomertje in ons gezin. Niet zo vreemd want, tja... het had er ook best een van mij kunnen zijn, hè?"

"Sarah's vriend vond dat wij ons te veel met hen bemoeiden. Maar ze is en blijft ons kind. Ik zal haar nooit laten vallen, wat er ook gebeurt"

geworden, en dat lukt allemaal best als je wat gesteund wordt, maar in dit geval... Toch vreemd hoe het allemaal kan lopen. Vroeger hadden wij een normaal, rustig gezin. Sarah had al wat dingen uitgespookt, maar nooit iets ernstigs. En dan gebeurt er zoiets. Daar kun je gewoon niet bij. Dan komen de vragen. Hoe kan dit? Wat hebben wij fout gedaan? Waar hadden we anders moeten reageren? Ik beschouwde de hele situatie echt als onze verantwoordelijkheid. Zeker op het moment dat zij afstand van ons nam en met die jongen ging verhuizen. De situatie explodeerde, en wij stonden machteloos. Toen Sarah haar keuze maakte om de baby te houden, was dat voor ons in orde. Maar dat het op die manier zou gaan... Ik ben daar echt ziek van geweest. Soms moest ik zelfs gaan liggen. Dan werd ik al misselijk bij de gedachte alleen al aan wat mijn dochter allemaal overkwam. Op het laatste kon ik niet meer, was ik compleet uitgeput. Op een bepaald moment kwamen mijn ouders op bezoek, en kon ik hen gewoon niet ontvangen. Ik was voortdurend met Sarah en Fyona bezig. Alleen

✦ "Die baby had er ook een van mij kunnen zijn..."

"Gelukkig is de verstandhouding tussen Sarah en ons nu beter. Ze woont al langer dan een maand bij ons, en het gaat de goede kant op. Jammer dat het allemaal zo is gelopen. Ik had het zo graag anders gezien. In de media hoor je steeds vaker van tienermeisjes die bewust moeder worden. Die kinderen weten niet wat ze zeggen. Ze stellen zich dat allemaal zo rooskleurig voor. Daar kan ik echt niet bij. Sarah is mee geweest op een weekend voor tienermoeders. Daar waren mama's bij van veertien, vijftien jaar. Dat is nog een heel ander verhaal. Tot er uitspraak gedaan is over het hoederrecht van Fyona, zitten we nog in een woeelige periode. Maar ik heb vertrouwen in de toekomst, verwacht dat alles goed geregeld kan worden. Het wordt tijd dat Sarah verder kan met haar leven. Fyona is in ons gezin opgenomen, dat was voor ons heel vanzelfsprekend. Uiteindelijk kan het kind

Meer weten?

- Het cRZ (Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen) heeft een uitgebreid aanbod rond tienerzwangerschap. Hun dienstverlening omvat **lespakketten**, een **luistertelefoon** bij ongeplande zwangerschap (078-15 30 45), **vorming voor klassen** met een **getuige, vorming voor schoolteams** om de visie op ongeplande zwangerschap uit te klaren en een **stappenplan op te stellen**, **brochures** met uitgebreide informatie zoals 'Een leerling is zwanger' of 'Tienervaders'. Info: www.crz.be of 016-33 69 54.
- Deze maand verschijnt er bij uitgeverij Manteau de **nieuwe roman 'Stille Zaterdag'**, die gaat over generatieconflicten, tienerzwangerschap en de (on-)mogelijkheid tot communiceren binnen een gezin. Het boek werd geschreven door Bart Demyttenaere en Wim Geysen en is bedoeld voor adolescenten en volwassenen.
- Stille Zaterdag werd door theatergroep Ktuna eveneens bewerkt als **theaterstuk**. Tot half mei vinden er nog voorstellingen plaats in het CC van Brasschaat. Vanaf volgend seizoen gaat de voorstelling langs bij scholen, cultuurcentra en geïnteresseerde verenigingen. Info: www.wimgeysen.be.